

ната е постулиран именно като *дух*, тази категория достига семантична кулминация, ако е възможно да се изразим по този непрецизен начин: „не си ли откровителния дух: / на словото, – на битието вечно ново?“ *Духът* е отново промислен в типичните му християнско-религиозни значения (Евангелие от Йоан), еквивалентен е именно на *словото*, което единствено в този късен текст на Яворов притежава просветляващи функции (за разлика от *словото* във „Видения“, „Една дума“, „Покаяние“). Тук бърза да уточним, че очевидно категорията *дух* у Яворов е много по-глобална и всеобемна, отколкото се предполага при изчерпването на значенията, произтекли от демонстративно разгърнатата се в Яворовата поезия опозиция *дух* – *плът*. Както е видно при следващите примери от най-ранните текстове на поета, *духът* е не само *божествен*, а и твърде демоничен, тайнствен, *адски клокочец* („Към морето“ е една от усилено пренебрегваните, „засрамващи“ младия поет творби, но затова пък текст, който разкрива освен етимологията на *духа* в не по-малка степен и етимологията на *ада* у Яворов). В този аспект *душата* от непубликуваното ранно стихотворение „Защо мълчиш“ е само демонична или поне пожелала да обсеби другия: „Душа ми беше възжелала, / с мен равно да те възвися“ е двустийше, учудващо сродно на *душа те възжела и похити* (от особено значение е контаминацията в глагола *възжелавам* – сливането на смислите *високо* (възнасям) и *низко* (желая някого)). Сюжетът за демонично обсебващата *душа*, съвпадаща в това свое проявление с *духа-орел* („Демон“), е неосъществен, прекъснат в 1899 г., за да се актуализира и сублиминативно изчерпи през 1906 г. в „Пръстен с опал“. В тази творба любовта е многоизмерима: тя е похищение над невинността, но и възвисяване до трансценденталното, преодоляване на морално-пространствени граници („ще дойдеш ти накрай световната пустиня, / отсам преградни бездни, върхове“), но и същевременно пресътворяване на любимата („Душата ми над тебе бисер ще поръси...“) и нак-